

Specialunderstöd för att stärka de allmänna bibliotekens läskunnighetsarbete

I den här ansökningshelheten beviljar regionförvaltningsverken statsunderstöd med målet att utveckla tjänster och verksamhetsformer i allmänna bibliotek som främjar läsning och läskunnighet.

Vem kan söka och när?

Understöden kan sökas av kommuner / allmänna bibliotek.

Ansökningstiden börjar 26.4.2022 kl. 8.00 och går ut 31.5.2022 kl. 16.15.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar anslaget till regionförvaltningsverken. Regionförvaltningsverken fattar understödsbesluten i sin region senast 31.8.2022.

Regionförvaltningsverkens bibliotekssakkunniga samarbetar riksomfattande vid behandlingen av ansökningarna.

Användningsperioden för de beviljade understöden kommer att vara till och med 31.12.2023.

Följande bestämmelser tillämpas på understödet: [Lag om allmänna bibliotek](#) (1492/2016) och [Statsunderstödslag](#) (688/2001).

Målet med understödet

Med understöden uppnås målen i [lagen om allmänna bibliotek](#) (1492/2016), [Undervisnings- och kulturministeriets strategi 2030](#), [regeringsprogrammet](#) och [Nationella läskunnighetsstrategin 2030](#).

Enligt Nationella läskunnighetsstrategin 2030 är en läsande livsstil grunden för jämlikhet, bildning och välfärd. Läskunnighetsstrategins värden är bildning, likabehandling, jämlikhet och välfärd.

Mångsidig läskunnighet är grunden för ett tryggt samhälle, fungerande demokrati och jämlikhet. Alla barn, unga och vuxna har rätt till mångsidig läskunnighet och till att stärka den. Läskunnighet är grunden för allt lärande och välfärd. Målet är ökad positiv inställning till läsande och ökad förståelse av läskunnighetens betydelse.

Hur söker man understödet?

Ansökningarna görs i regionförvaltningens e-tjänst.

<https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/> Logga in i tjänsten med personlig Suomi.fi-identifikation: bankkoder, mobilcertifikat eller ett chipförsedd personkort.

Anvisningar för e-tjänsten: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/sv/oppaat-ja-materiaalit>

På vilka grunder bedöms ansökningarna?

Understöden beviljas efter prövning. Bedömningen av ansökningarna och jämförelsen av dem sinsemellan grundar sig på en helhetsbedömning där följande motiveringar beaktas:

Förutsättningar för ansökan

- Projektet ska ha klara målsättningar och åtgärder samt en tidsplan och en motiverad kostnadsberäkning.
- Understödet kan täcka högst 80 procent av de faktiska totala kostnaderna för projektet.
- Det rekommenderas starkt att man inom projekten gör mångsidigt samarbete på lokal, regional eller riksomfattande nivå.
- Vid sektorsövergripande projekt kan understöd från anslaget för bibliotek endast beviljas för bibliotekens andel. Övriga förvaltningar ska svara för sina egna kostnader.
- Vid samarbetsprojekt krävs en avsiktsförklaring redan i ansökningskedet.
- Etablerade rutiner eller strukturella reformer förväntas uppstå som resultat av projekten.
- Man hoppas att det görs modiga experiment inom projekten. Det förväntas att nya verksamhetssätt och partnerskap uppstår som ett resultat av projekten.
- Erfarenheterna av projekten ska kommuniceras aktivt och planerligt och man ska kunna dra nytta av dem också mer allmänt.

De godtagbara kostnaderna definieras i understödsbeslutet och bilagorna. Också självfinansieringen ska bestå av godtagbara kostnader.

Godtagbara kostnader är:

- Löner och arvoden (godtagbara lönekostnader inklusive bikostnader får vara högst 80 000 euro per år per löntagare).

- Kostnader för resor, utbildning och telefon och andra dylika kostnader för personer som är anställda för projektet.
- Rese- och logikostnader
- Representationskostnader
- Materialanskaffningar som har gjorts för projektet: Material, förnödenheter och varor (exkl. icke-godkända)
- Köpta tjänster
- Hyror för lokaler, alltså arbetsutrymmen, utbildningsutrymmen etc. som har skaffats särskilt för projektet, inte kostnader för lokaler som biblioteket får statsandel för
- Leasingkostnader
- Allmänna kostnader (högst 15 % av projektets kostnader) av motiverad anledning
- Övriga verifierbara kostnader som uppstår i projektet

Följande kostnader för bibliotekens grundläggande verksamhet är inte godtagbara kostnader:

- anskaffningar av material och möbler
- bygg-, renoverings- och inredningsarbeten

Mera information om kostnader av projektet finns under Vanliga frågor på adressen: <https://aviavustukset.fi/sv/former-av-stadsunderstod/understod-for-att-utveckla-biblioteksverksamheten/>

Hurdana utvecklingsprojekt understöds?

Biblioteken stöder läskunnigheten under personens hela livstid.

Läsning och läskunnigheten har särskilda konsekvenser för välfärden. Läsning och läskunnighet främjar delaktighet i kultur och samhälle, skapar trygghet och stärker demokratin.

Utvecklingen av läskunnigheten kräver åtgärder från barndomen till det vuxna livet. Läskunnighet är kontinuerligt och livslångt lärande och övning av läskunnighet.

Multilitteracitet ger förmåga att fungera i dagens samhälle och förebygger marginalisering. Delaktighet i samhället förutsätter god läs- och skrivförmåga. Förmågan att läsa långa texter och litteratur har ett samband med det individuella välbefinnandet. I multilitteraciteten ingår förmågan att kritiskt granska texters innehåll, det vill säga bedöma deras tillförlitlighet, ursprung och uttryckssätt.

Mångsidig och riklig läsning på fritiden har en positiv koppling till läskunnigheten.

Utgångspunkten för projekten är Nationella läskunnighetsstrategins 2030 riktlinje 1: Vi skapar och stärker strukturer för det läsfrämjande arbetet eller 3: Vi inspirerar till läsning och gör läskunnigheten mer mångsidig.

Projektverksamheten ska främja något av följande:

- främja läskunnigheten hos en viss målgrupp som är identifierad i den kommunala verksamhetsmiljön
- stöda skapandet av en läsande livsstil och läsning under hela livstiden
- utveckla strukturer och samarbete som stöder läskunnighetsarbetet
- förbättra (en viss målgrupps) kritiska läskunnande
- fördomsfritt utveckla nya metoder och nya sätt att samarbeta för att främja läskunnighet
- införa goda och beprövade verksamhetsmodeller i biblioteksvardagen
- öka bibliotekens synlighet, betydelse och genomslag med tanke på att främja läskunnighet

Allmänna grunder

Undervisnings- och kulturministeriet har enligt sin strategi som mål att jobba för att allas kompetens och förmågor stärks, att kreativ, utforskande och ansvarsfull verksamhet förnyar samhället och ger likvärdiga förutsättningar för ett betydelsefullt liv. Undervisnings- och kulturministeriets strategi kan läsas på webben: [Undervisnings- och kulturministeriets strategi 2030](#)

Vid bedömningen och jämförelsen av ansökningarna ses det som en fördel om verksamheten eller projektet främjar jämställdhet, likabehandling, delaktighet, ömsesidig respekt och hållbar utveckling enligt verksamhetslöftet i Undervisnings- och kulturministeriets strategi.

Allmänna förutsättningar enligt statsunderstödslagen

Regionförvaltningsverket kan bevilja understöd bara om de allmänna förutsättningarna för beviljande av understöd enligt statsunderstödslagen uppfylls. Regionförvaltningsverket beaktar de allmänna förutsättningarna också vid prövningen av understödsbeloppet.

Allmänna förutsättningar för att beviljas statsunderstöd är (7 § 1 mom. i statsunderstödslagen):

- Ändamålet för vilket understödet söks är samhälleligt godtagbart.
- Beviljandet av statsunderstöd är motiverat med beaktande av de uppställda målen för statsunderstödsanvändningen.
- Understödet är nödvändigt med beaktande av övrigt offentligt stöd som sökanden får och projektets eller verksamhetens art och omfattning.

- Beviljandet av statsunderstöd inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden.

Om understödet riktas till lönekostnader och understödstagaren har dömts till straff för otillåten användning av utländsk arbetskraft kan understöd beviljas bara av synnerligen vägande skäl (7 § 2 mom. i statsunderstödslagen).

När avslås ansökan?

Regionförvaltningsverket beviljar understöden enligt prövning.

Om sökanden tidigare har fått understöd av regionförvaltningsverket så ska redovisningarna över understödsanvändningen göras inom utsatt tid. Regionförvaltningsverket avslår ansökan om sökanden på väsentligt sätt har försummat skyldigheten att lämna uppgifter för tillsynen gällande användningen av tidigare beviljade understöd till regionförvaltningsverket.

Ansökan avslås om den kommer efter den utsatta tiden.

Vilka villkor gäller för användningen av understödet?

- Understödet får användas bara för det ändamål som det är beviljat för.
- Understödet kan täcka högst en i understödsbeslutet fastställd andel av de faktiska totala kostnaderna för verksamheten eller projektet som understöds. De godtagbara kostnaderna definieras i understödsbeslutet och bilagorna.
- Understödstagarens ekonomi och förvaltning ska ordnas på lämpligt sätt.
- En redovisning av användningen av understödet lämnas in senast det datum som nämns i beslutet.
- Av understödstagaren förutsätts ekonomisk redovisning enligt kostnadsställe.
- Regionförvaltningsverket har rätt att i samband med utbetalningen av statsunderstöd och övervakningen av dess användning utföra nödvändiga granskningar som gäller statsunderstödstagarens ekonomi och verksamhet (16 § i statsunderstödslagen).
- Understödstagaren ska utreda om den är skyldig att följa lagstiftningen om upphandling och beakta det i verksamheten:
 - Om understödstagaren uppfyller kännetecknen för ett offentligrättsligt organ (t.ex. mer än hälften av finansieringen är offentlig finansiering), ska understödstagaren följa upphandlingslagen i alla anskaffningar.
 - Om understödstagaren får understöd för en specifik upphandling som motsvarar över 50 % av upphandlingens värde ska understödstagaren iaktta upphandlingslagen i den aktuella upphandlingen. (Lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016)

- Understödstagaren bör begära offert av flera än en leverantör vid sådana inköp av produkter och tjänster som understiger det nationella tröskelvärdet, men vars värde utan moms överstiger 20 000 euro.

Hur rapporteras resultaten och användningen av understödet?

Understödstagaren ska avlägga en redovisning för användningen av understödet vid tidpunkten som anges i understödsbeslutet. Redovisningen omfattar en redogörelse över verksamheten och ekonomisk redovisning. I redogörelsen över verksamheten ger understödstagaren en rapport över det understödda projektet. I den ekonomiska redovisningen presenterar understödstagaren en separat bokföring över projektet, som kan göras till exempel som ett separat kostnadsställe, en projektkod eller motsvarande.

Redovisningen över understödsanvändningen görs i e-tjänsten

<https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/>

Mer information:

Regionförvaltningsverket i Södra Finland:

Kristiina Kontiainen, tfn 0295 016 538

Marko Ojala, tfn 0295 016 175

Regionförvaltningsverket i Östra Finland:

Virpi Launonen, tfn 0295 016 845

Regionförvaltningsverket i Lappland:

Satu Ihanamäki, tfn 0295 017 395

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland:

Päivi Almgren, tfn 0295 018 300

Anu Ojaranta, tfn 0295 018 302

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland:

Mika Mustikkamäki, tfn 0295 018 843

Jonna Toukonen, tfn 0295 018 222

Regionförvaltningsverket i Norra Finland:

Merja Kummala-Mustonen, tfn 0295 017 552

Projekt på svenska och tvåspråkiga projekt:

Susanne Ahlroth, tfn 0295 018 762

E-postadresserna till regionförvaltningsverkets sakkunniga:

fornamn.efternamn@rfv.fi

Läs också: [Handbok för statsunderstöd – ansökan, användning och tillsyn.](#)